

sto fragmentas

Komentaras

Jūras Balkevičius

Projekto autorius, VDA profesorius architektas

Nagrinėjome archeologinių tyrimų ataskaitas, tyrinėjome kaimyninių šaltų analogus ir iš viso to bandėme atkurti Kernavės namus. Viduramžiška statyba nuo šandienės skiriasi labai daug. Anai šandien rąstas ant rasto dedamas išskaptuota dalimi į apačią – kad vanduo nesikaupytų, o tais laikais priešingai – išskaptuota rasto dalis kažkodėl atsukta į viršų. Įdomu tai, kad statė visiškai be metalo, be vinių. Gana įdomiai suvirtinti stogai – susineria kabilai iš natūralaus medžio šakų. Buvo ir lietvamzdžiai, išskaptuoti iš rasto. Tačiau šiems laikams nelabai

daug kas pritaikoma, mūsų supratimas jau kitoks. Nors, galvojant apie ekologinę statybą, be geležies panaudojimo, galbūt kažką pritaikyti įmanoma. Viduramžius menantis pastatas šandien statomi gerai plentniais kirviais, o technologijos – kaip tais laikais. Tiesa, pagaminti skeltnes lentas šandien sunku, labai jau kreivai jos skyla. Finansai neleidžia sugadinti tiek daug medienos. Sunku pasakyti, kiek liaudies architektūroje proporcijos buvo jaučiamos, o kiek diktavo medžiaga, tačiau šiuose namuose gan jauku ir malonu. Šiuolaikinis žmogus tokiam pastate galėtų pabūti, o gyvenant nuolat labai greitai pritrūktų elementarių komforto dalykų – šilto vandens, tualeto, televizoriaus ir didelio lango.

■ **Įdomu:** lietaus vanduo nutekėdavo išskaptuotu rąstu.

■ **Prikelti:** per tyrimus atrasta medinės statybos elementų, kurie šiandien jau užmiršti.

■ **Nelygumai:** lentos buvo gaminamos pleištais skeliant rąstus, aplyginamos kirviais, tad jų paviršius – grublėtas.

■ **Technologijos:** viduramžių rąstinukai neturi nė vienos metalinės vlnės, visos jungtys – medinės.

Tomso Raginos nuotr.

■ **Unikalų:** G. Drungilienės teigimu, net ir maža pačių sukurta dovanėlė turės didesnę vertę nei parduotuvėje nupirkta masinės gamybos daiktas.

Vytauto Liaudanskio nuotr.

Rankų sušildytos dovanos

Lina Bieliauskaitė

lbieliauskait@djena.lt

Neatsiejama didžiųjų metų šventės tradicija – dovanos artimiausiems, mylimiausiems žmonėms – viena vertus, susijusi su papildomais rūpesčiais bei išlaidomis. Tačiau rėtas galėtų paneigti, jog teikti dovaną kitam yra ne mažesnis malonumas nei ją gauti.

Kuria vienintinius daiktus

Norintieji nustebinti, pradžiugini originaliais sprendimais vis dažniau renkasi ne masinės gamybos produktus, o atsigręžia į rankdarbius.

Jau ne pirmus metus prieš Kalėdas šventinių atvirukų, kalėdinių žaisliukų kūrybos ar angeliukų

dekoravimo dirbtuvėse rengiančio salono „Artmanija“ vadovė Gintarė Drungilienė pasidžiaugė, jog tokios vakaronės populiarėja.

Žmonės ne vien ieško alternatyvų tam, ką galima rasti parduotuvėse, bet ir tiesiog nebenori išlaidauti dovanoms.

Jų dalyviai, padedami profesionalų, įgyja žinių, kaip naudotis įvairiomis dekoravimo priemonėmis bei sykiu pasigamina viene-

tinus kalėdinius atributus. Pašnekovės pastebėjimu, apskritai žmonės vis daugiau dėmesio skiria ne tik dovanų personalizavimui, unikalumui, bet ir jų pateikimui, pakuotei.

„Net jei artimam žmogui reikia virdulio, vis tiek tokią dovaną norisi pajavrinti kokia miela smulkmenėle, neįprastu akcentu ar bent jau kitai pakuočiai. Pastebiu ir tai, kad žmonės ne vien ieško alternatyvų tam, ką galima rasti parduotuvėse, bet ir tiesiog nebenori išlaidauti dovanoms, – šypstelėjo Gintarė. – Rūpinimasis dovanomis priverčia mus šiek tiek sustoti, pagalvoti apie žmogų, kuriam bus skirta ta do-

14»

Kauno botanikos sode – nauja technika

■ **Tvarka:** KBS vadybininkas Rimas Mišeikis kasdien tikrina, ar atliekos laiku įkraunamos į kompostavimo įrenginio kamerą.

Vidos Mildaženės nuotr.

Vytauto Didžiojo universiteto Kauno botanikos sodas 2013 m. lapkričio mėnesį sėkmingai įgyvendino investicinį projektą „Vytauto Didžiojo universiteto Kauno botanikos sodo biologiskai skaidžių atliekų surinkimo, perdirbimo ir gautų produktų panaudojimo technologinės sistemos sukūrimas“, kuri iš dalies finansuoja Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas (LAIIF) patvirtines 185 055 litų subsidiją projektui įgyvendinti. Bendra projekto vertė – 234 949,21 lito.

Ūkinė VDU Kauno botanikos sodo veikla susijusi su infensyvia augalininkyste ir nuolatiniams aplinkos priežiūros darbiams, kurių metu kasmet susidaro iki 80 tonų augalinės

kilmės atliekų biomasės. Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo skirta parama Botanikos sodui leido įdiegti šiuolaikinę technologiją, dėl kurios biologiskai skaidžios atliekos vietoje bus perdirbamos į sodo reikmėms labai reikalingus produktus – kompostą ir mulčią. Šiam tikslui VDU Kauno botanikos sodas įsigijo naujos technikos: didelio našumo kompostavimo įrenginį, šakų smulkintuvą ir traktorių su papildomais padargais, skirtais biologinėms atliekoms surinkti ir pervežti, taip pat jų perdirbimo produktams transportuoti į panaudojimo vietas Botanikos sode. Skaidant augalų atliekas natūraliai, naudoti tinkamas kompostas susidaro tik per 2-3 metus. Naujoji technologinė siste-

ma įgalina iš surinktų augalinių atliekų per 3-4 savaites gauti botaninėms kolekcijoms tinkamą kompostą, kuriame nėra augalų kenkėjų ir augalų ligų sukėlėjų. Aplinkosauginė projekto nauda – sumažės gamtos tarša, nes atliekos bus perdirbamos ir pakartotinai panaudojamos: atliekų tvarkymo produktas kompostas bus naudojamas sodo reikmėms: sodo kolekcijų augalams tręšti ir dirvožemiui atnaujinti.

Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo skirta parama VDU Kauno botanikos sodui leido įdiegti pažangią technologiją, dėl kurios bus mažinamas atliekų susidarymas. Projekto įgyvendinimas leis prisidėti prie švaresnės aplinkos kūrimo. Kauno botanikos sodo per metus aplanko per 55 tūkst. įvairaus amžiaus žmonių. Jiems bus suteikiamas informacija apie tai, kad Botanikos sodas ne tik siekia išsaugoti biologinę augalų įvairovę, bet ir didina ekologinį visuomenės sąmoningumą sodo ukinės veiklos pavyzdžiu – taikomas biologiskai skaidžių atliekų perdirbimo ir pakartotinio panaudojimo technologinė sistema.

LAIIF
Užs. 13/211